

FORSKERUTDANNINGSUTVALGET

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Det kalles inn til møte i Forskerutdanningsutvalget, **torsdag den 30. mai 2013 kl. 10.00-11.30**. Møtet skal være i møterom 1005, Realfagbygget, 1. etasje.

SAK I GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

SAK II GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 8. april 2013

SAK III ORIENTERINGER

- a) Oversikt over opptak til ph.d.- programmet som er tatt opp ved instituttene og fakultetet, og godkjenning av opplæringsdelen i perioden 15.01.2013-27.05.2013. Blir delt ut i møtet.

- b) Så langt i år har 27 kandidater disputert for ph.d.-graden og 1 for dr.philos.-graden. Det er vedtatt 2 underkjenninger (ph.d.). 45 avhandlinger er levert inn.

Faste lenker:

Forskningsutvalget <http://www.uib.no/fa/arbeidsfelt/forskningsutvalget/sakslistar>

SAK 8/13 Krav til habilitet for opponenter
Diskusjonssak

SAK 9/13 Oppsummering av utvalgets arbeid 2009-2013

SAK 10/13 EVENTUELT

Lise Øvreås
Leder

Eli Neshavn Høie
Sekretær

Bergen, 27. mai 2013 KRKA

Vurdering av habilitet for komitémedlemmer - diskusjonssak

Fakultetet mottar fra tid til annen forslag til bedømmelseskomité for vurdering av doktorgradsavhandlinger hvor det foreligger habilitetsanmerkninger. Med habilitetsanmerkninger menes det at en eller flere av de foreslåtte medlemmer av en bedømmelseskomité oppgir å ha eller ha hatt felles publikasjoner eller samarbeid med veileder og/eller kandidat.

Grunnprinsippet for vurdering av habilitet er Forvaltningslovens §§6-10, se vedlegg 1 eller <http://www.lovdatab.no/all/hl-19670210-000.html#10>

Fakultetet har utarbeidet utfyllende retningslinjer for doktorgradsløpet. Våre utfyllende regler er utarbeidet slik at de følger samme linje for habilitetskrav som ved de andre fakultetene ved UiB, ved flere andre institusjoner og i Norges forskningsråd. Retningslinjene er vedtatt i fakultetsstyret 02.07.2003, og de er endret 02.03.2005, 08.03.2006 og 24.06.2009. Punkt **G. Innlevering** omhandler krav til opponenter habilitet, og er formulert slik:

De foreslåtte komitémedlemmene må være habile. Opponentene kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem år eller annet samarbeid med kandidat eller veiledningskomité for å regnes som habil. Leder for komité kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem år eller annet samarbeid med kandidat for å regnes som habil. For øvrig vises det til Forvaltningslovens §§ 6-10.

Det oppstår av og til situasjoner hvor argumenter om faglig styrke hos en foreslått opponent vurdert opp mot regler og retningslinjer for habilitet. Det har vært praksis for at institutter som ønsker å foreslå opponenter med slike anmerkninger leverer en begrunnelse sammen med forslag til komité og habilitetserklæringer. Det er fakultetet som oppnevner komitéene etter forslag fra instituttene. Helt fra de utfyllende retningslinjer ble vedtatt har kravet om at det ikke skal ha vært samarbeid eller felles publikasjoner mellom komitémedlemmer og veileder og/eller kandidat vært praktisert.

Problemet eller utfordringen med vurderingen av habilitet kan deles i tre deler:

- Hva er korrekt i hht. Forvaltningsloven?
- Hvilken myndighet er delegert til instituttens FU og hvilken ligger til fakultetsnivået?
- Hvilken praksis er det ønskelig å ha ved fakultetet?

Forvaltningslovens betydning

Forvaltningsloven sier hva som kreves av en offentlig tjenestemann når det gjelder habilitet. Med offentlig tjenestemann menes alle som utfører et arbeid eller oppdrag for et offentlig forvaltningsorgan.

UiBs ph.d.-reglement om oppnevning av bedømmelseskomité:

§ 9 Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen og forsvaret av den, oppnevner fakultetet etter forslag fra vedkommende institutt en sakkyndig bedømmelseskomité på minst 3 medlemmer. Begrunnelsen bør vise hvordan komitéen samlet dekker avhandlingens fagfelt.

Fakultetet utpeker en av sine representanter til komitéens leder. Når særlige grunner tilsier det, kan fakultetet oppnevne en administrativ leder som ikke deltar i den faglige bedømmelsen av avhandlingen. Så vidt mulig skal to av komitémedlemmene være uten tilknytning til UiB. Minst ett av medlemmene bør være fra utenlandsk lærested. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Det kjønn som doktoranden har, bør være representert i komiteen.

Habilitetsreglene i Forvaltningslovens §§ 6 flg gjelder for komitéens medlemmer, jf. lovens § 10.

Til utarbeidelsen av retningslinjer for kandidater tatt opp ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ble det skrevet en presisering av habilitetskravet, og disse har siden vært gjeldende. Våre utfyllende regler er utarbeidet slik at de følger samme linje for habilitetskrav ved flere andre institusjoner og i Norges forskningsråd. Fakultetet ser det ikke som mulig eller ønskelig å gå i en annen retning enn den eksisterende praksis vi har i dag.

Beslutningsnivå for oppnevning av bedømmelseskomité

Det er også kommet innsigelser på at fakultetet har krevd begrunnelse fra instituttene når de har ønsket å fravike habilitetskravet i enkelte saker. I følge reglementet for ph.d.-graden er en stor del av arbeidet som følger med forskerutdanningen delegert til fakultetsnivået. De fleste av oppgavene kan derfor ikke delegeres til instituttene.

§ 15 Delegasjon

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i dette reglement.

Instituttene sender kun et forslag til bedømmelseskomité. Det er fakultetet, ved prodekan og studiesjef, som godkjenner og oppnevner komitéen.

Fakultetets praksis

Fakultetet ser det som en god praksis at fagmiljøene foreslår komitéens medlemmer, og at fakultetet er godkjenningsmyndighet. Med forslaget skal det ligge begrunnelse på hvorfor man evt. vil omgå habilitetsreglene.

Det er også undersøkt hvordan andre fakulteter og institusjoner i Norge arbeider med habilitet, og hvordan de formulerer krav om habilitet. I vedlegg 2 finnes lenker til et utvalg regelverk og retningslinjer.

Ved Det medisinsk-odontologiske fakultet, UiB, er det en liknende praksis som vår. Der foreslår instituttene komité og signerer på at de har vurdert medlemmenes habilitet. Når fakultetets sekretariat mottar komitéforslaget utfører de en kontroll på om det foreligger

sampublikasjoner i PubMed for å utelukke dette. Hvis det avdekkes sampublikasjoner sendes forslaget i retur til instituttet.

Oppsummering

Fakultetet ønsker å la gjeldende praksis og retningslinjer bestå. Slik fakultetet vurderer det er retningslinjene svært like de vi finner ved andre institusjoner i Norge. I forbindelse med vedtak om ny forskrift for ph.d.-graden må de eksisterende lokale retningslinjer endres og oppdateres. Når de nye retningslinjene skal skrives vil det derfor være tjenlig å gjøre en samlet vurdering og justering samtlige dokumenter som er viktige i doktorgradsadministrasjonen, og tilpasse dem til den nye forskriften.

Bergen 21. mai 2013
KRKA

Kapittel II. Om ugildhet.

Overskriften endret ved lov 27 mai 1977 nr. 40.

§ 6. (habilitetskrav).

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller
 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenestemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

Rekkevidden av annet og fjerde ledd kan fastlegges nærmere ved forskrifter som gis av Kongen.

Endret ved lover 19 juni 1969 nr. 54, 27 mai 1977 nr. 40, 29 juni 2007 nr. 81 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 23 nov 2007 nr. 1287), 19 juni 2009 nr. 90 (ikr. 1 nov 2011 iflg. res. 19 juni 2009 nr. 819).

§ 7. (foreløpig avgjørelse).

Uansett om en tjenestemann er ugild, kan han behandle eller treffe foreløpig avgjørelse i en sak dersom utsettelse ikke kan skje uten vesentlig ulempe eller skadevirkning.

§ 8. (avgjørelse av habilitetsspørsmålet).

Tjenestemannen avgjør selv om han er ugild. Dersom en part krever det og det kan gjøres uten vesentlig tidsspille, eller tjenestemannen ellers selv finner grunn til det, skal han forelegge spørsmålet for sin nærmeste overordnede til avgjørelse.

I kollegiale organ treffes avgjørelsen av organet selv, uten at vedkommende medlem deltar. Dersom det i en og samme sak oppstår spørsmål om ugildhet for flere medlemmer, kan ingen av dem delta ved avgjørelsen av sin egen eller et annet medlems habilitet, med mindre organet ellers ikke ville være vedtaksført i spørsmålet. I sistnevnte tilfelle skal alle møtende medlemmer delta.

Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham ugild. Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad.

Endret ved lov 27 mai 1977 nr. 40.

§ 9. *(oppnevning av stedfortreder).*

Når en tjenestemann er ugild, skal om nødvendig oppnevnes eller velges stedfortreder for vedkommende.

Dersom det er forbundet med særlig ulempe å få oppnevnt stedfortreder, kan Kongen for det enkelte tilfelle beslutte at saken skal overføres til sideordnet eller overordnet forvaltningsorgan.

Endret ved lov 19 juni 1969 nr. 54.

§ 10. *(hvem habilitetsbestemmelsene gjelder for).*

Foruten for offentlige tjenestemenn gjelder bestemmelsene i kapitlet her tilsvarende for enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan. Bestemmelsene gjelder ikke statsråd i egenskap av regjeringsmedlem.

Endret ved lover 19 juni 1969 nr. 54, 12 jan 1995 nr. 4 (ikr. 1 apr 1995).

Regler og retningslinjer for habilitet ved andre institusjoner

- **Det medisinske fakultet, NTNU**

<http://www.ntnu.no/dmf/forskning/phd/innlevering>

I vurderingen om komitémedlemmers habilitet, skal sampublisering med doktorand alltid vurderes som inhabilitet, likeså sampublisering med doktorandens veiledere i den periode doktorgradsprosjektet er gjennomført. Forøvrig vises til Forvaltningslovens kap II, §§ 6 - 10, om ugildhet.

- **Fakultet for teknologi og realfag, Universitetet i Agder, ph.d.-program i MobKomSys, IKT og mekatronikk**

[https://www.google.com/url?q=http://www.uia.no/no/content/download/197088/3518824/file/1-](https://www.google.com/url?q=http://www.uia.no/no/content/download/197088/3518824/file/1-1habilitetBedkomitePhD.pdf&sa=U&ei=uGWjUcjPI8nPhAfC1oC4Cg&ved=0CAkQFjAB&client=internal-uds-cse&usg=AFQjCNGvnX-9PzI2R_8G6_3Qd9Kv53ZR5g)

[1habilitetBedkomitePhD.pdf&sa=U&ei=uGWjUcjPI8nPhAfC1oC4Cg&ved=0CAkQFjAB&client=internal-uds-cse&usg=AFQjCNGvnX-9PzI2R_8G6_3Qd9Kv53ZR5g](https://www.google.com/url?q=http://www.uia.no/no/content/download/197088/3518824/file/1-1habilitetBedkomitePhD.pdf&sa=U&ei=uGWjUcjPI8nPhAfC1oC4Cg&ved=0CAkQFjAB&client=internal-uds-cse&usg=AFQjCNGvnX-9PzI2R_8G6_3Qd9Kv53ZR5g)

- **IME-fakultetet, NTNU**

<http://www.ntnu.no/ime/forskning/phd/bedommelseskomite>

Følgende vurderinger skal gjøres ved forslag til det enkelte medlem i bedømmelseskomitéen:

- nært samarbeid med kandidaten, f.eks. felles publikasjoner med kandidaten.
- ikke være i nært slektskap med kandidaten,
- andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til det tentative medlemmets upartiskhet (f.eks. økonomiske interesser).

Videre bør en også vurdere om det tentative medlemmet og veileder har et nært og pågående samarbeid e.l. som kan svekke tilliten til upartiskheten.

- **Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, UiO**

http://www.mn.uio.no/forskning/doktorgrad-karriere/forskerutdanning/avslutning/1B_habilitetserklaring_no.odt

- Sak fra Morgenbladet om habilitet i NFR, 22.10.2010

Vedrørende habiletet ved bedømmelse av doktorgradsavhandlinger

Retningslinjer for hva medlemmer av ph.d.-bedømmelseskomité (normalt) ikke bør, og normalt kan, er angitt nedenfor. Listene vil bli revidert ved behov.

Det er fakultetet/dekan (eller enkelte tilfeller rektor) som oppnevner ph.d.-bedømmelseskomiteer basert på anbefaling fra forskerutdanningsutvalget (Research Education Committee, REC).

Habiletet er nevnt i et dokument fra Forskningsrådet:

<http://www.nih.no/Upload/dokumenter/AFD/Habiletet%20og%20forskning.pdf>. Forskningsrådet ser ut til å praktisere habilitetsreglene slik at felles publisering eller samarbeid i løpet av de siste 3 år automatisk medfører inhabilitet, mens sampublisering eller samarbeid som ligger mer enn 3 år tilbake i tid, bare medfører inhabilitet hvis det for eksempel har utviklet seg et nært faglig og/eller personlig forhold mellom partene.

Når det gjelder sampublisering eller samarbeid for ph.d.-programmet i IKT, ble det tidligere vurdert at det som ligger mer enn 10 år tilbake i tid vil normalt ikke føre til inhabilitet, senere ble det endret til mer enn 5 år tilbake i tid.

Derfor, hvis felles publikasjoner ligger langt tilbake i tid, kan dette ha betydning for vurderingen. Likeledes kan det ha betydning om medforfatterne ikke var involvert i prosjektet på samme tid og om det er mange medforfattere.

Medlem av ph.d.-bedømmelseskomité bør (normalt) ikke:

- Ha noe tilknytning til ph.d.-kandidaten eller ph.d.-kandidatens veileder(e) (familie, nær slekt, venn etc.)
- Ha fellesarbeider med ph.d.-kandidaten eller ph.d.-kandidatens veileder(e) (medforfatter i artikler etc.)
- Vært veileder til ph.d.-kandidaten eller ph.d.-kandidatens veileder(e) (ph.d., master og/eller bachelor)
- Vært redaktør (editor) av en bok sammen med ph.d.-kandidaten eller ph.d.-kandidatens veileder(e)

Medlem av ph.d.-bedømmelseskomité kan normalt:

- Hatt ph.d.-kandidatens veileder som medlem av sin egen ph.d.-bedømmelseskomité
- Vært med i samme konferansekomité som ph.d.-kandidaten eller ph.d.-kandidatens veileder(e)
- Vært redaktør (editor) av konferanse-proceedings sammen med ph.d.-kandidatens veileder(e) eller ph.d.-kandidaten
- Vært redaktør (editor) av konferanse-proceedings der ph.d.-kandidaten eller ph.d.-kandidatens veileder(e) har bidratt med konferanse-paper
- Vært redaktør (editor) av en bok der ph.d.-kandidaten eller ph.d.-kandidatens veileder(e) har bidratt med ett kapittel eller flere kapitler
- Planlegge å starte samarbeid med en av ph.d.-kandidatens veiledere eller ph.d.-kandidaten

Referanser

- <http://www.lovddata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20021024-1311.html>
- <http://www.uia.no/no/content/download/139929/2362094/file/utfyllendeReglerPhD011209.pdf>
- <http://www.uia.no/no/content/download/102592/1660621/file/VeiledningOmBedommelsePhd241108.pdf>
- <http://www.lovddata.no/all/hl-19670210-000.html>
- <http://www.ub.uio.no/ujur/ulovdata/lov-19670210-000-eng.pdf>
- Sivilombudsmannens årsmelding. Referat av saker: 2007-00-00. Somb-2007-38 (P-vekt: 0:00)
<http://websir.lovddata.no/cgi-lex/wiftles?hpid=280889&usr=lov8468-6&ndo=7&doc=/usr/www/lex/avg/somb/somb-2007-0038.html&6&>. Sivilombudsmannens årsmelding, referat av saker, 2007, vedrørende saksbehandlingen ved avgjørelse om inhabilitet ved bedømmelse av doktorgradsavhandling (www.lovddata.no - velg "Logg inn" - tast inn forvaltningslov § 6 i søkefeltet - velg "Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker" - velg første "avgjørelser" - "SOMB (Sivilombudsmannen)" - søk "doktor" eller velg 7.).

Vedlegg

Forskrift for graden Philosophiae doctor (Phd) ved Universitetet i Agder <http://www.lovddata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20021024-1311.html>

§ 8. Oppnevning av bedømmelseskomité

Habilitetsreglene i forvaltningslovens §§ 6 flg. gjelder for komiteens medlemmer, jf. lovens § 10. Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av bedømmelseskomiteen, men kan innkalles til møter i denne for å gjøre rede for veiledningen og arbeidet med avhandlingen.

Utfyllende regler for ph.d.-gradene i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) og mekatronikk ved Universitetet i Agder <http://www.uia.no/no/content/download/139929/2362094/file/utfyllendeReglerPhD011209.pdf>

Habilitetserklærings skjema for hvert enkelt komitémedlem. Komiteens medlemmer skal normalt ikke ha fellesarbeider med studentens veiledere.

Veiledning om bedømmelse av norske doktorgrader

<http://www.uia.no/no/content/download/102592/1660621/file/VeiledningOmBedommelsePhd241108.pdf>

2.1 Oppnevning av bedømmelseskomité

Doktoranden underrettes om komiteens sammensetning. Doktoranden kan gi merknader slik at fakultetet i sin behandling er best mulig informert om mulig inhabilitet eller andre avgjørende forhold også gjennom informasjon fra kandidaten.

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) <http://www.lovdatabank.no/all/hl-19670210-000.html>

Kapittel II. Om ugildhet.

§ 6. (habilitetskrav).

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak:

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for, et selskap som er part i saken og ikke helt ut eies av stat eller kommune, et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenstemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

Rekkevidden av annet og fjerde ledd kan fastlegges nærmere ved forskrifter som gis av Kongen.

§ 7. (foreløpig avgjørelse).

Uansett om en tjenestemann er ugild, kan han behandle eller treffe foreløpig avgjørelse i en sak dersom utsettelse ikke kan skje uten vesentlig ulempe eller skadevirkning.

§ 8. (avgjørelse av habilitetsspørsmålet).

Tjenstemannen avgjør selv om han er ugild. Dersom en part krever det og det kan gjøres uten vesentlig tidsspille, eller tjenstemannen ellers selv finner grunn til det, skal han forelegge spørsmålet for sin nærmeste overordnede til avgjørelse.

I kollegiale organ treffes avgjørelsen av organet selv, uten at vedkommende medlem deltar. Dersom det i en og samme sak oppstår spørsmål om ugildhet for flere medlemmer, kan ingen av dem delta ved avgjørelsen av sin egen eller et annet medlems habilitet, med mindre organet ellers ikke ville være vedtaksført i spørsmålet. I sistnevnte tilfelle skal alle møtende medlemmer delta.

Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham ugild. Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad.

§ 9. (oppnevning av stedfortreder).

Når en tjenestemann er ugild, skal om nødvendig oppnevnes eller velges stedfortreder for vedkommende.

Dersom det er forbundet med særlig ulempe å få oppnevnt stedfortreder, kan Kongen for det enkelte tilfelle beslutte at saken skal overføres til sideordnet eller overordnet forvaltningsorgan.

§ 10. (hvem habilitetsbestemmelsene gjelder for).

Foruten for offentlige tjenestemenn gjelder bestemmelsene i kapitlet her tilsvarende for enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan. Bestemmelsene gjelder ikke statsråd i egenskap av regjeringsmedlem.

Act of 10 February 1967 relating to procedure in cases concerning the public administration as subsequently amended, most recently by Act of 1 August 2003 No. 86 (short title: Public Administration Act)

<http://www.ub.uio.no/ujur/ulovdata/lov-19670210-000-eng.pdf>

§ 6. (requirements as to impartiality)

A public official shall be disqualified from preparing the basis for a decision or from making any decision in an administrative case

- a) if he himself is a party to the case;
- b) if he is related by blood or by marriage to a party in direct line of ascent or descent, or collaterally as close as a sibling;
- c) if he is or has been married or is engaged to a party, or is the foster parent or foster child of a party;
- d) if he is the guardian or agent of a party to the case or has been the guardian or agent of a party after the case began;
- e) if he is the head of, or holds a senior position in, or is a member of the executive board or the corporate assembly of a company which is a party to the case and which is not wholly owned by the State or a municipality, or an association, a savings bank or foundation that is a party to the case.

He is similarly disqualified if there are any other special circumstances which are apt to impair confidence in his impartiality; due regard shall inter alia be paid to whether the decision in the case may entail any special advantage, loss or inconvenience for him personally or for anyone with whom he has a close personal association. Due regard shall also be paid to whether any objection to the official's impartiality has been raised by one of the parties.

If the superior official is disqualified, the case may not be decided by any directly subordinate official in the same administrative agency.

The rules governing disqualification shall not apply if it is evident that the official's connection with the case or the parties will not influence his standpoint and neither public nor private interests indicate that he should stand down.

The scope of the second and fourth paragraphs may be further specified in regulations prescribed by the King.

§ 7. (*provisional decision*)

Regardless of whether an official is disqualified, he may deal with a case or make a provisional decision in a case if it cannot be postponed without causing considerable inconvenience or harm.

§ 8. (*decision concerning the question of disqualification*)

The official shall himself decide whether he is disqualified. He shall submit the question to his immediate superior for decision if a party so requests and this may be done without undue loss of time, or if the official himself otherwise finds reason to do so.

In collegiate bodies the decision shall be made by the body itself, without the participation of the member concerned. If, in one and the same case, the question of disqualification should arise in respect of several members, none of them may participate in the decision regarding their own or another member's disqualification, unless the collegiate body would otherwise lack a quorum for deciding the question. In the latter case all attending members shall participate.

A member shall give ample notice of any circumstance which disqualifies or may disqualify him. Before the question is decided, his deputy or other substitute should be summoned to attend and participate in the decision if this may be done without undue expense or loss of time.

§ 9. (*appointment of a substitute*)

If an official is disqualified, a substitute shall, if necessary, be appointed or elected in his stead.

If the appointment of a substitute will be particularly inconvenient, the King may decide that the case in question shall be transferred to a coordinate or superior administrative agency.

§ 10. (*persons to whom the rules on disqualification shall apply*)

Besides public officials, the provisions of this Chapter shall apply correspondingly to any other person who performs services or work for an administrative agency. The provisions shall not apply to members of the Council of State in their capacity as members of the government.

Forskrift for graden philosophiae doctor (Ph.d.) ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

<http://www.lovdatab.no/cgi-wift/wiftldrens?/usr/www/lovdatab/for/sf/kd/xd-20051207-1685.html>

Utfyllende regler til Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo

http://www.matnat.uio.no/internt/forskning/forskerutdanning/avvikling_disputaser/skjemaer/MN_utfyllende_regler_2008_01.07.2008.pdf

Utfyllende regler til Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo <http://www.med.uio.no/forskning/phd/regelverk/utfyllende-regler-forskrift-phd.pdf>

UNIVERSITETET I OSLO

DET MATEMATISK-NATURVITENSKAPELIGE FAKULTET

**Habilitetserklæring i forbindelse med
<Kandidatens navn> s disputas**

Navn på hovedveileder:

Navn på medveileder(e):

Jeg bekrefter herved at jeg er blitt forespurt og har sagt meg villig til å påta meg oppgaven å være et medlem av bedømmelseskomiteen.

Jeg bekrefter også følgende:

- Jeg har ikke noe familierelasjoner med doktorgradskandidaten
- Jeg har ikke hatt noe veiledningsfunksjon for doktorgradskandidaten
- Jeg har ingen fellespublikasjoner med doktorgradskandidaten
- Jeg har ikke bidratt på noen måte til doktorgradskandidatens avhandling
- Jeg har ingen felles publikasjoner med doktorgradkandidatens veiledere

Hvis dette ikke er tilfelle, vennligst oppgi relevant bibliografisk informasjon (tittel, forfatterliste etc.) og en beskrivelse av samarbeidets karakter:

_____, den ____ / ____ 20____.

komitémedlemmets signatur

Vedr. forslag til bedømmelseskomitéer for Ph.D. ved IFI

Ph.D.utvalget ønsker å gjøre alle hovedveiledere i Ph.D.-programmet ved IFI oppmerksomme på to forhold ved søknadene om oppnevning av bedømmelseskomité, slik at vi

1. sikrer at habilitetsreglene er vurdert grundig når man foreslår komitemedlemmer
2. sikrer at vi kan holde tempo i prosessen

Tidsaspektet

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Oslo (22.06.2010) sier bl.a i § 13 at: ”Når fakultetet selv har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevner fakultetet selv en sakkyndig bedømmelseskomité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen, prøveforelesningen og disputasen. Det bør normalt ikke gå mer enn 4 uker fra søknaden er godkjent til komiteen er oppnevnt.”

Hovedveileder skriver en søknad om å få godkjent en bedømmelseskomité med tre navngitte personer. Søknaden skrives på eget skjema og sendes instituttets PhD-sekretær. For hvert komitemedlem skal søknaden inneholde en kort beskrivelse av vitenskapelige kvalifikasjoner samt begrunnelse for hvorfor vedkommende er en egnet opponent. I tillegg vedlegges pekere til eller utskrifter av CV og publikasjonslister. For det administrative medlem av komiteen er ikke kravet til å kjenne det aktuelle fagfeltet like strengt som for de to opponentene. Alle tre komitemedlemmene må fylle ut og undertegne et habilitetsskjema. Søknadene behandles vanligvis på sirkulasjon i Ph.D.-utvalget, slik at tidsbruken blir minimal. Fakultetet foretar den formelle oppnevningen.

Dersom fristen på 4 uker fra fakultetets godkjenning av søknaden om å få avhandlingen bedømt til komiteen er oppnevnt skal overholdes, må veileder ha søknad om oppnevning klar like etter innleveringen av avhandlingen. Det er også viktig at veileder sørger for at de tre habilitetsskjemaene er utfylt og signert (med original eller scannet signatur), og vedlagt søknaden.

Habilitet

Forskrift for graden Ph.D. ved Universitetet i Oslo (22.06.2010) sier bl.a i § 13 at: ”Habilitetsreglene i forvaltningslovens §6 gjelder for komiteens medlemmer.” I ”Utfyllende regler til Forskrift for graden Ph.D. ved UiO” (12.03.08) står det under §13: ”Komiteens medlemmer skal normalt ikke ha fellesarbeider med kandidatens veiledere.”, og i habilitetsskjemaet er det derfor tatt inn følgende formulering:

”Jeg bekrefter også følgende:

- Jeg har ikke noe familierelasjoner med doktorgradskandidaten
- Jeg har ikke hatt noe veiledningsfunksjon for doktorgradskandidaten
- Jeg har ingen fellespublikasjoner med doktorgradskandidaten
- Jeg har ikke bidratt på noen måte til doktorgradskandidatens avhandling
- Jeg har ingen felles publikasjoner med doktorgradkandidatens veiledere

Hvis dette ikke er tilfelle, vennligst oppgi relevant bibliografisk informasjon (tittel, forfatterliste etc.) og en beskrivelse av samarbeidets karakter.”

Ph.D.-utvalget har opplevd noen tilfeller av at forslagsstiller (veileder) og/eller foreslått opponent enten har hatt hastverk, ikke har forstått hva man faktisk bekrefter, eller selv har vurdert forholdet til å være akseptabelt og derfor har unnlatt å gi de relevante opplysningene og en beskrivelse av samarbeidet.

Dermed ender man opp med et signert dokument som senere viser seg å ikke være korrekt. Det er selvsagt lett for Ph.D.-utvalget – og fakultetet – å sjekke om habilitetsskjemaet holder vann, for eksempel vha Google Scholar, men det skulle være unødvendig å sette utvalget og seg selv i en slik situasjon.

På samme måte som ved tilsetting i vitenskapelige stillinger vil det ved oppnevning av bedømmelseskommité måtte tas noen til dels motstridende hensyn; kompetanse mot distanse: For det første må man finne utvilsomt kompetente personer innenfor det relevante fagfeltet. For det andre gjelder reglene om habilitet, som i en del tilfeller kan utelukke personer som det ellers ville vært naturlig å oppnevne.

Habilitetsspørsmålet er behandlet flere steder i Regelhåndboken. Og det er rimelig klart at det ikke er noe absolutt ”forbud” mot felles publikasjoner, men det skal informeres om dette og en beskrivelse av samarbeidet skal gis. Det springende punkt er om noen av partene kan tenkes å ha særlig fordel av en bedømmelse foretatt av en person der habiliteten kan være diskutabel.

Ph.D.-utvalget vil be forslagsstiller (veileder) og de foreslåtte opponenter – spesielt administrerende 3.-opponent som gjerne er en ansatt ved IfI, om å tenke nøye gjennom habilitetsspørsmålene – spesielt sampublikasjoner – ved søknad om oppnevning av bedømmelseskommité. Vi ber også om at alle habilitetsskjemaer fylles ut fullstendig med original eller scannet signatur, slik at kandidaten slipper unødig tidsspille mens man venter på dette.

Vil vil gjerne presisere at hvis Ph.D.-utvalget ved IfI eller fakultetets Ph.D.-programstyre skulle komme til at et foreslått komited medlem ikke kan godkjennes pga habilitetsproblemer, så betyr ikke dette at man trekker vedkommendes integritet eller evne til å opptre ryddig i bedømmelsessituasjonen i tvil. Vi vil bare forsøke å ikke stille fakultetet, instituttet vårt, komited medlemmene og spesielt kandidaten i en situasjon hvor noen på et senere tidspunkt kan kaste fram en påstand om at resultatet av komitearbeidet er preget av inhabilitet, og at noen av partene har hatt fordel av dette.

Hvis vi kan korte ned tiden fra en avhandling er innlevert til bedømmelseskomiteen er oppnevnt, så vil dette være en stor fordel for alle parter, ikke minst kandidaten.

Blindern, 20/06-2011

Lena Korsnes
Ph.D.-sekretær

Fritz Albregtsen
Leder av Ph.D.-utvalget

MORGENBLADET

SAMFUNN | DEBATT | IDEER | KULTUR | BØKER | ANBEFALINGER

Annonse Abonnement Løssalg Kundeservice Min side

Norge er et lite land

Arvid Hallén, trynebilde

Samme mann delte ut forskningsmidlene og vurderte sluttresultatet av forskningsprosjektet. Fagmiljøet tar det hele med stor ro.

Publisert: 22. oktober 2010 - 4:00
Av Jo Moen Erredevelsen

Gunnar Morken er professor ved Institutt for nevromedisin ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim, og programstyreleder i Program for rusmiddelforskning ved Norges forskningsråd.

Han var også andreopponent da Nikolaj Kunøe disputerte for doktorgraden ved Universitetet i Oslo (UiO) 8. oktober i år. Kunøe er forsker ved Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF) ved UiO.

Senteret mottar rundt halvparten av de midlene staten bevilger til rusmiddelforskning – penger som, ifølge Forskningsrådet, «for en stor del går gjennom Forskningsrådets program for rusmiddelforskning», altså det programmet Morken er leder for.

Fakultetet velger. Morken synes ikke denne koblingen gjør ham inhabil til å vurdere kvaliteten på forskningen til Kunøe.

– Jeg kunne ikke hatt tilsyn med midlene til SERAF om jeg hadde vært inhabil, sier han.

Det er det enkelte fakultetet selv som utpeker opponentene til en disputas. I UiOs interne regelverk står det at «Valg av opponenter bør skje slik at kritiske innvendinger overfor avhandlingen ikke undertrykkes».

– Ser du at koblingen mellom din rolle i Forskningsrådet og din rolle som opponent kan være i strid med det punktet i regelverket?

– Det er klare regler for hva som tillates og ikke. Jeg kunne ikke ha vært opponent om

Gunnar Morken, trynebilde

MEST LEST	
Vakrere enn virkeligheten	03.05.13
«Og så var jeg kongen, og du var dronningen»	
Nasjonalismens spøkelse	03.05.13 10.05.13
Privat og upersonlig	15.05.13
Sinte, søta bror	26.04.13
Årets beste	08.05.13
Gåten Simen Sætre	10.05.13
Forsker eller terapeut?	10.05.13
Det nye elitespråket	15.05.13
Ta fatt	15.05.13

SAMFUNN

– Jeg er folkets røst
24.05.13

Per Sandberg liker å skjære gjennom, som industriarbeideren.
[Les mer](#)

Redningsmannen
24.05.13

Mario Monti var mannen som skulle redde Europa. Selv synes han ikke det gikk så verst.
[Les mer](#)

Den tause revolusjonen
24.05.13

Europas grenser viskes ut. Romfolket kan bli her for alltid – med loven i hånd.
[Les mer](#)

Menneskeskapt

23.05.13

Bak Nyhetsfasaden

[Les mer](#)

Advarer mot eksplosjonsfare
23.05.13

– Det som har skjedd i Sverige, kommer til å skje her om vi ikke gjør noe, sier innbygger på Tøyen i Oslo.
[Les mer](#)

jeg hadde skrevet en artikkel sammen med kandidaten eller hans veileder de siste fem årene, for eksempel. Men jeg ser ikke at det er en konflikt her. Det er jo også slik at tredjeopponenten var en intern opposent, og førsteopponenten var utenlandsk.

Evaluerte underveis. I slutten av april 2009 var flere av stipendiatene som har fått midler fra Program for rusmiddelforskning, samlet på Ullevål universitetssykehus for å presentere sin forskning for hverandre og for programstyret for rusmiddelforskning. Både Kunøe og Morken var til stede.

– Vi har en slik samling en gang i året, der vi som finansierer de ulike forskningsprosjektene får en oversikt over fremdrift i enkeltprosjektene for å sikre at programstyrets bevilgningspolitikk er fornuftig, sier Morken når Morgenbladet spør om samlingen.

– *Du synes ikke at det blir vel mye rolleblanding både å finansiere, kontrollere og til slutt gå god for forskningen som opposent?*

– Nei, jeg har god samvittighet for jobben jeg har gjort her.

– *Er det et problem i et lite land som vårt at mange blir sittende på flere sider av bordet, spesielt i små forskningsmiljø som dette?*

– Jeg er ikke med på at jeg har vært på flere sider av bordet her, men ja: Det er klart at det kan skje. Det er derfor vi har såpass strenge regler for hvem som kan være opposent, sier Morken.

Generelt mener han det betydelige evaluerings- og vurderingsarbeidet som gjøres i vitenskapelige miljøer i Norge, gjør det vanskelig å unngå den typen habilitetskonflikter det her er snakk om.

– Men jeg understreker: Jeg mener altså at jeg ikke kunne utført noen av oppdragene du omtaler hvis jeg var inhabil for ett av oppdragene, sier Morken.

Uunngåelig? Arvid Hallén, leder for Norges forskningsråd, ser ikke at denne saken reiser spesielt vanskelige spørsmål om habilitet. Gunnar Morken var utnevnt som opposent i sin rolle som professor ved NTNU. At han samtidig er leder for programstyret i Forskningsrådet som har bevilget midler til prosjektet som har finansiert doktorgraden, skulle i prinsippet ikke gjøre dette vanskelig, ifølge Hallén. – Det de som har oppnevnt doktorgradskommisjonen må vurdere, er om rollen som medlem av programstyret skulle kunne medføre at man som opposent ikke vil opptre som kritisk fagperson. Jeg kan ikke se at det er snakk om noen rolleblanding i dette aktuelle tilfellet. Hvilken interesse skulle Morken ha av å gå på akkord med sin rolle som fagmann, spør han.

Hallén mener det er den oppnevnte opposenten og fakultetet som må vurdere om det er forhold som skulle kunne svekke tilliten til det arbeidet som utføres. Men han er slett ikke ukjent med at mange møtes på flere ulike nivå og med ulike hatter på i et lite land som Norge.

– Det er et lite vitenskapssamfunn vi snakker om. Innenfor de ulike forskningsområdene må vi regne med at alle norske aktører har møtt hverandre i en eller annen anledning. Det er derfor vi i Forskningsrådet har strenge regler for habilitet. Og det er derfor vi legger stor vekt på å bruke utenlandske fagekspertar i vurdering av søknader og som medlemmer i programstyret.

Ikke inhabil. Heller ikke Finn G. Wisløff, dekan ved Det medisinske fakultet ved UiO og øverste ansvarlige for utvelgelsen av opposenter, synes det er grunn til å rope varsku i denne saken.

– Alle som forespørres om å være opposenter, undertegner et habilitetsskjema. Det gjorde Morken, og det er ingen grunn til at han ikke skulle være habil, sier han. Wisløff sier at fakultet er påpasselig med å sørge for at komiteene er bredt sammensatt, og at de etterstreber å ha internasjonale opposenter. Det var også tilfellet denne gangen.

– *Du synes ikke det er betenkelig at Morken først bevilger pengene, og deretter skal evaluere sluttresultatet?*

– Jeg ser ikke at han er personlig avhengig av dette verken økonomisk eller på andre måter. Så nei.

– *Og heller ikke det at han har evaluert prosjektet underveis er viktig her?*

– Morken har ingen personlige interesser å tjene her.

Kontroversielt fagområde. Det er et kontroversielt forskningsfelt Nikolaj Kunøe doktorerte i. Hans avhandling tar for seg en behandlingsform som består i at langtidsvirkende kapsler med det heroinblokkerende medikamentet naltrekson

opereres under huden på heroinavhengige. Heroinblokaden varer i fem–seks måneder.

Behandlingen er effektiv, ifølge avhandlingen: To av tre brukere oppgir at de ikke har noen effekt av heroin under behandlingstiden.

Men prosjektet er omstridt. I en serie artikler sommeren 2008 kritiserte Aftenposten håndteringen av fire forskningsprosjekter i regi av SERAF. Naltreksonprosjektet ble kritisert for at flere av brukerne var rekruttert på grunnlag av manglende frivillighet, og at informasjonen som ble gitt til deltagerne var «vanvittig».

I etterkant av mediedekningen for to år siden arrangerte Det medisinske fakultet ved UiO, med deltagelse fra SERAF og Seksjon for medisinsk etikk, et faglig etikkseminar for å «vurdere konkrete prosjekter kritisk og for å bevisstgjøre om etiske spørsmål i forskning med sårbare grupper».

Gunnar Morken, Finn G. Wisløff og Nikolaj Kunøe var alle bidragsytene på seminaret, som frikjente naltreksonprosjektet fra anklagene som ble anført i media.

Hallén er ikke uenig i at det i forbindelse med faglige vurderinger kan være grunn til ekstra aktsomhet i valget av personer når temaet som diskuteres er kontroversielt.

– Men da snakker jeg på generelt grunnlag. Jeg ser ikke det store dilemmaet i denne konkrete saken, ut ifra min kjennskap til den, sier han.

jmb@morgenbladet.no

Annonser fra Scandinavian AdNetworks

Hytte på fjellet? Vi realiserer hyttedrømmen for deg. Se våre hyttemodeller på nettsiden. [Lafekompaniet.no](#)

Gran Canaria Ferieøya med verdens beste vær - året rundt! [Solia.no/GranCanaria](#)

Glad i auksjoner? Gjør et kupp på auksjon hos Lånekontoret i Oslo! [Lånekontoret.no](#)

Kjøp dine bøker her Bokhandel med stort utvalg, gode tilbud og rask levering. [Haugenbok.no](#)

Bøker - Nettbutikk Les bokanmeldelser og kjøp bøker på våre nettsider. [Cappelendamm.no](#)

Spekemat - Nettbutikk Førsteklasses råvarer rett hjem. Rask levering - Bestill her! [www.spekehuset.no](#)

Sentralbord » Tlf: 21 00 63 00 Faks: 21 00 63 01 E-post: redaksjon@morgenbladet.no	Adresse » Morgenbladet as Karl Johansgt 25 0159 Oslo	Kronikker- og debattinnlegg sendes til: » debatt@morgenbladet.no kronikk@morgenbladet.no	Nyhetsbrev » Skriv inn din e-postadresse for å motta Morgenbladets nyhetsbrev hver fredag.
---	--	--	--

Abonner Meld av

• OM MORGENBLADET • KONTAKT OSS • ANNONSER • ABONNEMENT • LØSSALG • REDAKSJON • MIN SIDE

Allt innhold er opphavsrettslig beskyttet. Copyright: Morgenbladet. Ansvarlig redaktør og adm. direktør Anna B. Jenssen.

Design: [Tank Design](#) | Nettlesning: [Ramsalt Lab](#)

Utvalgets virksomhet 2009-2013

Innledning

Forskerutdanningsutvalgets formål er vedtatt av fakultetsstyret, der det heter at "Forskerutdanningsutvalget skal være et rådgivende organ for Fakultetsstyret i spørsmål som angår forskerutdanningen ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet". I Kvalitetsreformen i 2003 gikk UiB fra å ha fakultære doktorgradsprogrammer og grader til å ha et felles program som fører til én grad; ph.d.-graden. I tillegg tildeles fremdeles dr.philos.-graden til personer som søker og får bedømt avhandlinger som er utarbeidet uten veiledning.

Det ble utført et omfattende arbeid i forbindelse med reformen. I årene etter 2003 er det i hovedsak kun foretatt mindre justeringer i reglement og retningslinjer, samt gjort en del tiltak for å heve kvaliteten og korte ned gjennomføringstiden (Handlingsplan for ph.d.-utdanningen).

Sammensetning

Forskerutdanningsutvalget består av en representant fra hvert institutt (leder av instituttets FU) og én representant for stipendiatene og ledes av prodekan for forskning. Studiesjef er utvalgets sekretær. Instituttens representanter utpekes/velges vanligvis for 4 år, stipendiatenes representant for 1 år.

Møter og saker i perioden 2009-2013

Møter

I perioden f.o.m. 22.09.09 t.o.m. 08.04.13 har Forskerutdanningsutvalget i gjennomsnitt hatt 5 møter i året og behandlet i alt 65 saker og om lag 100 orienteringssaker. Aktiviteten er på samme nivå som i forrige periode, 2005-2009.

Saker

Forskerutdanningsutvalget har, i motsetning til det sentrale Forskningsutvalget, utelukkende saker som angår forskerutdanningen som sitt mandat. Alle saker som er behandlet av utvalget er derfor innen doktorgradsutdanningen. Sakene fordeler seg i to typer, enkeltsaker som er oppstått ifm. spørsmål rundt opptak, godkjenning av elementer i opplæringsdelen eller avslutningsfasen og saker av prinsipiell karakter, reglementssaker etc.

Tabell 1 viser hvordan sakene fordeler seg tematisk. I tillegg kommer den årlige forskerutdanningsmeldingen.

	2009	2010	2011	2012	2013
Underkjenninger, ph.d.	3	3	1	4	2
Underkjenninger dr.philos.	1				

Tvungen avslutning		1			
Fusk og plagiering		2	1		1
Klage fra kandidat		1			
Reglement/retningslinjer, revisjon	2				1
Skrivekurs		1		1	
Forskerskoler		2		2	
Opptaksgrunnlag, vurdering	1				
Handlingsplan for forskerutdanningen	1	3			
Sammensetning av veilederkomité	2				
Akkreditering av doktorgrader					
Diskusjonssaker, kvalitetssikring		2			
Diskusjonssaker, kostnader for instituttene	1				

Tabell 1. Saker fordelt på tema.

Blant de 65 sakene som utvalget har behandlet er det 13 underkjenningssaker. Utvalget har i oppdrag å anbefale overfor fakultetsstyret hvorvidt bedømmelseskomitéens innstilling bør følges eller ikke. I antall er underkjenningssakene på et akseptabelt nivå. Det kan være tunge saker for alle som er involverte, samtidig som de også er et tegn på at systemet vårt fanger opp avhandlinger som ikke er verdig for forsvar. Tabell 2 viser institutttilhørighet, om veileder er intern eller ekstern, arbeidsgiver mm i de 13 sakene. Mange av de som har fått avhandlingen underkjent leverer på nytt og disputerer mindre enn ett år etter at det første vedtaket er fattet.

	Institutt	Hovedveil. int	Arb. giver	Opptaksgrunn	Kjønn	Født	Statsborgersk	Oppstart	Lvert	Lvert på nytt	Disputert
2013	MI	Ekstern (2)	SINTEF	MSc (ekstern)	M	1978	Iran	01.11.2008	05.12.2012		
	GEO	Intern	GEO, Statoil	MSc. (ekstern)	M	1975	Irak	01.04.2008	22.11.2012	13.05.2013	planlagt
2012	II	Intern (3)	II, UiB (NFR)	MSc. (ekstern)	M	1980	Iran	01.01.2009	23.12.2011	28.06.2012	08.08.2012
	KI	Intern (3)	KI, UiB (NFR)	MSc. (UiB)	M	1983	Norge	28.10.2008	11.04.2012		
	GFI	Intern (byttet)	NERSC	MSc (ekstern)	K	1984	Russland	01.02.2008	19.03.2012		
	IFT	Intern	IFT, UiB (NFR)	MSc. (ekstern)	M	1984	India	15.05.2009	11.05.2012		
2011	IFT	Intern (Uni)	IFT, UiB (NFR)	MSc.	M	1980	Iran	01.06.2007	02.05.2011	25.10.2011	27.01.2012
2010	BIO	Intern	HiB	Siv.ing. (ekste)	K	1975	Norge	01.06.2003	26.10.2009	09.08.2010	14.12.2010
	IFT	Intern (4)	HSH	Siv.ing. (ekste)	M	1964	Norge	01.08.1999	07.05.2010	31.01.2011	15.04.2011
	GFI	Intern (2)	NERSC (NFR/)	Diploma (ekst)	K	1974	Kroatia	11.02.2005	22.09.2010	19.04.2011	22.06.2011
2009	GEO	Intern (2)	GEO, UiB (NFR)	MSc. (ekstern)	M	1978	Norge	03.05.2005	27.10.2008		
	GEO	Ekstern (2)	UiB, CIPR	Mag. Tek. (ek)	M	1973	Indonesia	01.10.2006	30.09.2009		
	BIO	Intern (3)	Kvotordning	MSc (ekstern)	K	1969	Vietnam	12.08.2006	12.10.2009	10.04.2010	25.05.2010

Tabell 2. Underkjenninger i perioden høsten 2009-våren 2013

Det har kun vært én sak om utskrivning av programmet i perioden. Det kunne være interessant å arbeide med å finne ut hvor mange som slutter på doktorgradsprogrammet av andre grunner enn underkjenninger og tvungen avslutning. Disse to årsakene representerer et lite antall studieløp som avsluttes uten en grad. Instituttene og fakultetet bør finne en hensiktsmessig måte å gjøre undersøkelser og registrere frafall fra doktorgradsutdanningen.

Oppfølging av kandidater

Oppfølging av kandidater utgjør mesteparten av sakene som omhandler UIBs Handlingsplan

for forskerutdanning. Handlingsplanen fastslo at ph.d.-kandidatene skulle ha en tettere oppfølging både i forhold til tilhørighet til aktivt fagmiljø, veiledere og om aktuelt og ønskelig; tilknytning til en forskerskole. Flere av tiltakene i handlingsplanen er blitt fulgt opp, både faglig og administrativt. Utvalget har på denne bakgrunn blitt orientert om og drøftet administrative tiltak som fremdriftsrapportering og halvtårsregistrering. Av kvalitetsfremmende faglige tiltak har ofte midtveisevaluering i forskerutdanningen blitt trukket fram som en mulighet for en tettere og mer målrettet oppfølging av kandidatene. Også internasjonalisering, karriereveiledning, veilederopplæring og skrivekurs er diskutert som viktige bidrag til handlingsplanen og kandidatoppfølgingen.

Fuskesaker

Fuskesaker som angår kandidater i forskerutdanningen avdekkes oftest i det obligatoriske emne MNF490 Vitenskapsteori og etikk. Spørsmål om plagiatsjekk i forskerutdanningen har vært drøftet, og det var enighet om at tiden ikke var inne til å treffe avgjørelser om institusjonelle ordninger for plagiatsjekk i forskerutdanningen. Forskjellene i fakultetenes tilnærming og praksis kan være et godt utgangspunkt for en utredning om hvilke ordninger for plagiatsjekk som kan være tjenlige for UiBs forskerutdanning. Utvalget har blitt orientert om ph.d.-kandidatenes forhold til informasjonsbehandling, publisering og bibliotekets tjenester. Når den nye forskriften vedtas skal emnet i etikk utvides til 5 studiepoeng. I den forbindelse bør man også vurdere å sette i verk plagieringssjekk av avhandlingen.

Disputaser

Forskerutdanningsutvalget har fulgt utviklingen i antall disputaser gjennom hele perioden. Det er nå en jevn doktorgradsproduksjon på om lag 75 i året. 2011 peker seg ut med hele 93 doktorgradsdisputaser. Utvalget mottar rapport om antallet disputaser og innleverte avhandlinger i hvert møte.

Forskerskoler

Forskerutdanningsutvalget har behandlet flere forslag til opprettelse av forskerskoler, både nasjonale og lokale. De fleste forskerskolene er nettverksbaserte, og all deltakelse er frivillig. De representerer et tilskudd til den regulære emneportefølje som gir mulighet for kandidater fra flere institusjoner til å følge spesialiserte forskerkurs innen sitt fagområde.

Reglement

Forskerutdanningsutvalget har ventet på implementering av UHRs forslag til veiledende retningslinjer for ph.d.-graden fra 2011. Våren 2013 ble arbeidet satt i gang. Utvalget vil følge opp med justering av egne retningslinjer.

Forskerutdanningsmeldingene

Fakultetets forskerutdanningsmelding har vært behandlet hvert år, og er basert på fakultetets samlede situasjon innen doktorgradsutdanningen. Innspill fra instituttene egne meldinger er viktige bidrag. Meldingen fungerer som en oppsummering og årsmelding. Formen på meldingen varierer fra år til år, og Forskerutdanningsutvalget har ytret ønske om at en mer enhetlig praksis fra år til år vil være tjenlig.

Oppsummering

Forskerutdanningsutvalget har i perioden 2009-2013 behandlet enkeltsaker og saker av prinsipiell karakter. Utvalget er et viktig forum for å diskutere vanskelige saker, felles retningslinjer og for å beholde en enhetlig praksis innen doktorgradsutdanningen på fakultetets 8 institutter. Utvalget møtes som regel to ganger i høstsemesteret og tre ganger i vårsemesteret. I tillegg kan det bli satt opp ekstraordinære møter for at saker som trenger en avklaring raskere sendes videre til fakultetsstyret. Det gjelder særlig underkjenninger.

Lise Øvreås
Leder

Eli N. Høie
sekretær

27.05.2013 KRKA